

20. Rudnitskaya I. A. The pragmatic orientation of a newspaper heading / I. A. Rudnitskaya // Sb. nauch. tr. Mosk. gos. ped. in-ta inostr. yaz. im. M. Toreza. – M., 1981. – Vol. 177. – P. 157–179.

21. Sadivnychyy V. O. Properties, functions and types of the headings in structure and content of Mykola Danko's journalistic work / V. O. Sadivnychyy // Visnyk SumDU. – Seriiia «Filolohiia». – 2007. – Vol. 1, №1. – P. 66–74.

22. Salnikova O. G. How are headings born / O. G. Salnikova // Russkaya rech. – 1989. – № 6. – P. 60–62.

23. Safonov A. O. Actualization of the newspaper text (on the problem of the newspaper headings) : extended abstract of candidate's thesis : spec. 10.01.10 «Journalism» / A. O. Safonov. – M. : Moskov. un-t., 1974. – 19 p.

24. Sibirenko-Stavroyani E. V. Heading in Kyiv newspapers in the second half of XIX – beg. XX century : extended abstract of candidate's thesis : spec. 10.01.10 «Journalism» / E. V. Sibirenko-Stavroyani. – K. : Kiev. un-t. – 1991. – 18 p.

25. Fateeva N. A. Counterpoint of intertextuality, or intertext in the world of texts / N. A. Fateeva. – M. : Agor, 2000. – 280 p.

26. Filchuk T. F. The attractional nature of headings and heading complexes of a publicistic discourse / T. F. Filchuk // Visnik Hark. nats. un-tu im. V. N. Karazina. – Seriya : Filologiya. – 2011. – Vol. 62, № 963 – P. 89–95.

27. Shestakova E. H. About absurdyzatsiya as one of the trends of headings evolution in modern press / E. H. Shestakova // Ukrainska periodyka : istoriia i suchasnist : paper and report of the 8th All-Ukrainian Scientific-Theoretical Conference (Lviv, 24–26 oct. 2003) / NAN Ukrainy. LNB im. V. Stefanyka. NDTs periodyky / M. M. Romaniuk (Ed.). – Lviv, 2003. – P. 621–628.

Стаття надійшла до редакції 08.11.2015

УДК 007 : 304 : 070

МОДЕЛЬ ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

ПАРУБЕЦЬ Олена,

аспірант,

Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, вул. Мельникова, 36/1, м. Київ, 04119, Україна,
email: e-mail: alena_konovalova_@ukr.net

У статті розглядається трансформація журналістської діяльності як одна з помітних тенденцій в сучасній медіасфері, здійснено спробу теоретичного осмислення принципів діяльності журналістів на сучасному етапі. Аналізуються соціокультурні, економічні та технологічні процеси, що вплинули на функціонування усіх сфер системи ЗМІ: феномен інформаційного суспільства, інформаційно-комунікаційні технології, перетворення в сучасній медіаіндустрії, новітні мас-медіа та комунікативні канали, процеси медіаконвергенції тощо. Визначено чинники трансформації журналістської діяльності, серед яких увагу зосереджено на технологічному аспекті як факторі підвищення оперативності доставки інформації; багатоканальності комунікацій; активізації ролі аудиторії в інформаційному обміні; зміні форм, способу збору та трансляції контенту; нових вимогах медіагалузі до професійних якостей фахівців ЗМІ.

Ключові слова: журналістська діяльність, трансформація, інтернет-журналістика, нові комунікаційні технології, мультимедійність, інтерактивність, конвергенція.

Вступ. Соціальні, економічні, технологічні та політичні суспільні процеси радикально змінили медіасферу та її професії. Трансформація журналістської діяльності є однією з помітних тенденцій в сучасній системі ЗМІ. *Актуальність роботи*

© Парубець О., 2015

визначається сучасним етапом розвитку інформаційного суспільства, еволюційним змінами, що пов’язані з новітніми досягненнями в сфері інформаційно-комунікаційних технологій, перетвореннями в сучасній медіаіндустрії. Поява нових мас-медіа та комунікативних каналів супроводжується процесами медіаконвергенції та конвергентної журналістики, яка розглядається як особливий вид професійної діяльності з виробництва системи журналістських матеріалів.

У нових умовах на журналістську професію впливає безліч чинників, серед яких важливими є технологічний аспект як фактор підвищення оперативності доставки інформації; багатоканальність комунікацій; візуалізація інформації як провідний засіб комунікації в медіасередовищі. Відповідно, змінюються форми, способи збору і трансляції інформації. Зміна принципів масової комунікації сформуvala потребу в універсальних журналістах. Таким чином, наведені фактори означають формування нових вимог медіагалузі до професійних і особистісних якостей фахівця ЗМІ та актуалізують потребу теоретичного осмислення принципів діяльності журналістів на сучасному етапі.

Вивченню особливостей журналістської діяльності в умовах нової медіареальності присвячено багато праць журналістикознавців. Необхідною підставою теоретичного осмислення питань, пов’язаних з темою дослідження, стали праці, присвячені загальним питанням творчої діяльності журналістів у доцифровий період розвитку ЗМІ. Серед таких досліджень слід відзначити праці М. Житарюка, А. Черних та ін. Аналізу сутнісних змін журналістської діяльності та трансформації її функцій під впливом перетворення інформаційної системи, присвячено дослідження Е. Берд, Н. Калініної, Дж. Хартлі, Ж. Челабі. Питання впливу конвергенції на діяльність ЗМІ розглянуто в працях М. Дейзе, О. Копилова, Л. Шестьоркіної. Наукову розробку проблеми становлення інтернет-журналістики та її впливу на традиційну модель преси знаходимо у працях І. Кірії, М. Крючок, Дж. Розена та ін.

Основна мета цієї статті – теоретично обґрунтувати особливості журналістської діяльності в умовах трансформації медіасистеми.

Специфіка мети дослідження визначила необхідність **методологічного застосування** принципів об’єктивності, історизму, системності, достовірності та комплексності. Використано методи синтезу, аналізу, узагальнення, культурно-історичний, історико-типологічний та системний.

Результати й обговорення. Для розуміння змін у сфері журналістики ключовою є концепція «мережевого суспільства», яка відображає сучасні трансформації соціальної організації. Поняття «мережеве суспільство» ввів М. Кастельс, який називає сучасне суспільство – суспільством мережевих структур, де «влада структури виявляється сильніше за структуру влади», а приналежність до певної мережі є важливим джерелом влади і змін в суспільстві [1]. Сьогодні трансформується спосіб використання інформації – глобальні мережеві структури змінили традиційні форми відносин. М. Кастельс фіксує комунікаційну революцію і вводить поняття «масова самокомунікація», а В. Кросбі описує нові ЗМІ як комунікацію «багатьох з багатьма» на відміну від односторонньої комунікації мас-медіа.

В рамках традиційної медіакомунікації функціонують відносини «журналіст-аудиторія» та «аудиторія-журналіст». Завдяки розвитку технологій виникають нові зв’язки – комунікація «аудиторія-аудиторія». Таким чином, система медіа трансформується в нову комунікативну реальність, де на зміну вертикальним ієрархічним зв’язкам приходять багатоканальні горизонтальні інформаційні мережі. Тенденцію відображає поява нових медіа, під впливом яких відбувається демократизація процесу створення і запуску ЗМІ, де кожен може стати видавцем. Технологічний розвиток створює унікальну ситуацію в медіасфері, одним з аспектів якої є втрата монополії на трансляцію інформації нечисленною групою професіоналів. Саме тому дискусії фокусуються на проблемі майбутнього журналістики та в цілому медіагалузі. Як зазначає М. Житарюк, формування інформаційного суспільства по-

ставило питання про «майбутнє професії журналіста, яка б максимально враховувала виклики часу» [2, с. 24].

Ускладнення суспільства, що відбулося внаслідок соціальних, технологічних та економічних перетворень забезпечило також і ускладнення методів журналістської діяльності. Журналіст як учасник системи глобальних комунікацій, змушений пристосовуватися до нових технологій, наслідком чого є розширення поля професійної діяльності, перехід до нової системи творчості, в якій літературний та інформаційний аспекти зазнають суттєвих змін. Традиційна діяльність журналіста, коли редакція «складається з автономних одиниць, тепер перебудовується на змішаний формат з тісною взаємодією з читачем і технічними фахівцями» [3, с. 33]. Це зумовлює необхідність використання інноваційних технологій в роботі журналіста з медіасередовищем (краудсорсинг, бази даних тощо).

Перехід журналістики на якісно новий рівень ускладнюється необхідністю миттєво реагувати на постійні зміни медіасередовища. Як зазначають дослідники, «життєвий цикл інформації стає коротшим за час, за який вона може бути оброблена читачем» [4, с. 122]. Польський соціолог З. Бауман називає «плинність» головною метафорою нинішньої епохи [5, с. 8]. Американський дослідник М. Дейзе, розвиваючи ідеї З. Баумана, назвав сучасний етап розвитку ЗМІ «плинною журналістикою». Щоб посісти одне з ключових місць, журналістика повинна орієнтуватися в суперечливих явищах сучасного світу, що змушує журналістів «шукати адекватні відповіді нової реальності у вигляді апробації інструментів впливу на динамічну систему журналістської творчості в цифрову епоху. У другій половині першого десятиліття XXI ст., таким інструментом стали конвергентні редакції. Конвергенція – це відповідь на нові виклики, а конвергентна редакція і є прикладом плинної журналістики» [4, с. 123].

Розвиток інформаційних технологій наділив журналістику інтерактивністю та дозволив вести діалог з аудиторією у режимі реального часу. Суспільні процеси, що безпосередньо впливають на журналістику, сформували новий етап її розвитку – кібержурналістику. Сутність змін, що відбуваються в журналістиці під впливом трансформацій інформаційної системи, полягає у наступному: журналістика вже не домінує в публічному дискурсі; новини не є прерогативою лише журналістів; власники новин, завдяки цифровим технологіям, самі можуть їх розповсюджувати, в результаті чого, джерела інформації обходяться без посередницьких послуг; медіа-корпорації є головними гравцями на інформаційному ринку завдяки розважальній, а не журналістській складовій [6, с. 34]. На думку Е. Берд, подібні процеси призводять до трансформації функцій журналістики. Позбувшись ілюзії про свій особливий статус, журналіст має навчитися виживати в потоці інформації та прагнути донести інформацію до тих, кого цікавить його повідомлення [7, с. 33].

На формування сучасної концепції журналістської діяльності суттєво впливає трансформація медіаіндустрії та медіапростору, зумовлена появою нових комунікативних каналів, технологій та поширенням інтернет-ЗМІ, персоналізованого контенту, цифрової мови та інших явищ інформаційного суспільства. Наведені фактори змінюють традиційну систему ЗМІ, впливаючи на її складові компоненти, та створюють мультимедійне конвергентне середовище. Конвергентна редакція, як зазначає Л. Шестьоркіна, це – особлива творчо-виробнича структура, де на базі цифрових технологій виробляється медіапродукція для різних видів (платформ) ЗМІ, які входять до складу одного медіаоб'єднання (телебачення, друковані видання, радіо, інтернет), в якому відбувається обмін інформацією, посиланнями на матеріали, анонсами, рекламою [8, с. 12]. Поняття «конвергентна журналістика» позначає вид професійної діяльності з «виробництва системи журналістських матеріалів, створених в умовах конвергенції ЗМІ, об'єднаних на медіаринку мережевими технологіями та послугами і призначених для їх трансляції різноманітними каналами зв'язку» [8, с. 12].

Перехід до конвергентної форми функціонування висуває нові вимоги до організаційної складової функціонування редакції та журналістів. Перетворення редакції з традиційної на конвергентну призводить до зміни принципів планування та просування матеріалів; прискорення циклу виробництва матеріалів та їх публікації. Залежно від джерел інформації сучасних ЗМІ П. Бредшоу виділяє наступні журналістські спеціалізації в конвергентній редакції:

- редактор-агрегатор, зусилля якого спрямовані на збір інформації, відбір корисного і релевантного матеріалу, публікацію на сайті, в друкованому виданні, соціальних мережах і блогах;
- мобільний журналіст, здатний знаходити події за межами інтернету;
- аналітик для опрацювання баз даних, таблиць, виявлення закономірностей, обробки статистики;
- мультимедіапродюсер, відповідальний за весь інформаційний комплекс;
- редактор-експерт як навігатор галузевої спеціалізації;
- редактор інтернет-спільноти для формування аудиторії, ініціювання та підтримки дискусії, відповідей на запитання, заохочування конструктивної активності [8, с. 24].

Завдяки новим викликам у журналістиці сформувався поняття «універсальний журналіст», яке передбачає вміння визначати і створювати оптимальний формат для повідомлення. Зокрема, журналіст повинен вміти відбирати факти й дані, користуватися відеокамерою, диктофоном, обробляти відео, аудіо, фотоматеріали, користуватися програмами графічного дизайну, писати тексти для газет, телебачення, інтернету й радіо. Якщо раніше журналіст був співробітником редакції, то зараз він може бути фрілансером, який мислить релевантно інтересам цільової аудиторії, здатний відбирати цінну для своєї аудиторії інформацію. Професійний журналіст сьогодні – «модератор суспільного інтересу, агрегатор потенційної уваги, провайдер потрібного контексту, диспетчер суспільної довіри» [9, с. 51].

Затребуваними сьогодні є «польові», «рюкзачні» журналісти (backpack journalism), які здатні швидко долати відстані, оперативно виходити в прямий ефір, знімати та на місці події монтувати сюжети, відсилати відео, паралельно технічним процедурам писати текст.

Джерельна база матеріалів преси також змінюється. Як свідчать дослідження, інформаційні та піар-агентства сьогодні є основними джерелами повідомлень в якійсь пресі [10]. Наведена обставина означає, що журналісти сучасних друкованих видань обробляють отриману з інших джерел інформацію. Раніше журналіст друкованого ЗМІ був свідком подій та виконував роль ретранслятора, сьогодні він отримує інформацію, не виходячи з редакції. Г. Почепцов, пояснюючи нові методи редакційної роботи, зазначає, що в сучасному світі журналіст повинен писати більше матеріалів, отримуючи за це меншу оплату, що призводить до виникнення інформаційного простору, який «формується не журналістами чи не тільки журналістами» [11].

О. Копилов фіксує перехід від моделі «універсалізму» до «транспрофесіоналізму». Журналісти-транспрофесіонали – це фахівці з міждисциплінарною підготовкою, зорієнтовані на вивчення об'єкта в цілому та, маючи спеціалізацію в певній предметній галузі, здатні до міжпрофесійної комунікації і трандисциплінарного синтезу знань [4, с. 127]. Таким чином, діяльність редакції буде ефективною лише у тому випадку, якщо складатиметься із високопрофесійних журналістів, спеціалістів з певної тематики, а не рерайтерів, переписувачів текстів для певного формату. Незважаючи на кардинальні зміни, номінальне місце в системі творчої складової діяльності в журналістиці як і раніше належить особистості журналіста. Недооцінка творчості призводить до девальвації соціальної значимості й літературного рівня журналістського продукту.

Ще наприкінці ХХ століття журналісти вважалися «рупором суспільства», але сьогодні ситуація змінилася. Багато років «право на комунікацію існувало репре-

зентативно: люди делегували свій голос іншим – не тільки політикам, але не в останню чергу журналістам» [12, с. 238]. Аудиторія, що набула право голосу збільшує можливості прямої комунікації і суттєво трансформує роль журналіста, які тепер переважно займаються пошуком та редагуванням матеріалів для інших користувачів. Таким чином, редакційна робота стає важливим етапом в функціонування інформації, авторство в журналістській діяльності поступається місцем редактурі. Наведена модель журналістики, на думку Дж. Хартлі, передбачає пошукові та редакторські навички, організаторські здібності та уміння подати матеріал. Як зазначає дослідник, традиційно преса відтворювала існуючий дискурс, але редакторська журналістика вже не виконує функцію формування «порядку денного». В сучасному медіаполі журналіст повідомляє інформацію індивідуалістичній публіці, чії вимоги висловлюються особисто без посередників. Результатом подібної взаємодії є те, що не журналіст формує порядок денний, а публіка [13, с. 44]. Сучасна інформаційна система базується на переході від монологічного характеру інформації та «розірваної комунікації» як ознак традиційної моделі ЗМІ, до інформаційного діалогу між виробником і одержувачем інформації, що призводить до «зменшення комунікаційного розриву» [13, с. 44].

Важливим аспектом функціонування сучасного медіапростору є розвиток соціальних медіа, що призвів до появи громадянської журналістики. Журналістські функції змінюються завдяки зростанню активності громадян, які використовують усі інструменти для виробництва та поширення інформації, та використанню контенту соціальних медіа для аналізу ситуації [14]. На думку професора журналістики Нью-Йоркського університету Дж. Розена, громадянська журналістика створюється тими, кого раніше називали аудиторією. Як відомо, навіть у минулому, аудиторія не лише пасивно сприймала повідомлення ЗМІ. Головна відмінність нинішньої ситуації полягає в тому, що з'явився доступ до засобів створення та розповсюдження контенту [15]. В зарубіжних дослідженнях вживається термін «the pro-am journalism movement», утворений від англійського словосполучення «the professionals and amateurs journalism movement», що означає «гібридну форму чи модель журналістики, при якій професійні журналісти та користувачі (аматори) утворюють сферу партнерства для продукування високоякісного редакційного товару» [16]. Подібні ЗМІ отримали назву «Pro-am citizen media».

На думку американського видавця Д. Аучелло, найближчим часом громадянська журналістика буде співпрацювати із традиційними ЗМІ у наступних напрямках:

- громадянські репортери матимуть більше інструментів для повідомлення новин, тому редактори ЗМІ будуть моніторити ці додатки, перевіряти інформацію щодо дотримання журналістських стандартів та будуватимуть свої матеріали навколо цих новин;

- покращиться співпраця між громадянськими журналістськими платформами і традиційними медіа, що забезпечить швидкий потік інформації і збільшить довіру до громадянських журналістів [17].

Таким чином, розуміння цивілізаційних змін, зумовлених технологічними факторами, дозволяє об'єктивно описувати процеси, що відбуваються у сфері масових комунікацій, тому процеси в сучасній світовій журналістиці, такі як спільна діяльність професіоналів та користувачів, не повинні сприйматися як загроза професії, а як «новий виклик, що вимагає від журналістів оволодіння новими підходами і технологіями діяльності» [18, с. 15].

Висновки. В результаті теоретичного узагальнення та обґрунтування специфіки журналістської діяльності в умовах трансформації медіасистеми та становлення конвергентних ЗМІ, можна констатувати наступне. Зміни базових параметрів функціонування журналістики у ХХІ ст. призводять до формування нової концептуалізації журналістики як соціального інституту, системи видів діяльності, сукупності професій.

На журналістську діяльність впливає технологічний прогрес. Особливістю сучасної журналістики є її технологізація, яка включає оперативність, мобільність, вміння робити одночасно кілька видів діяльності, задовольняти актуальні потреби та запити аудиторії.

Вплив на журналістику нових комунікативних практик формує нові властивості діяльності: швидкість виробництва інформації, участь аудиторії у формуванні «порядку денного» та продукуванні контенту, демонополізація ролі журналістів у процесах отримання, обробки та поширення контенту. Характерними рисами журналістської діяльності є безперервність створення контенту, оперативність та продуктивність, поліфункціональність, якісно новий рівень взаємодії з аудиторією. Таким чином, сформувалася потреба у журналісті-універсалі, який, окрім традиційних професійних якостей, повинен оперативно реагувати на події, володіти технічними навичками, визначати оптимальну медіаплатформу для трансляції певної події.

Еволюція журналістики є найважливішим наслідком функціонування нової комунікативної реальності. Поява журналістики громадян і трансформація базових засад журналістської діяльності ставить питання про фундамент професії та її ціннісну сутність. Кінцевий результат докорінних змін журналістики поки важко прогнозувати, але зрозуміло, що вона стосується не лише технологічного аспекту діяльності журналіста, але й традиційних професійних засад. Незважаючи на системні зміни, суспільство потребує у соціально-значимій верифікованій та відрефлексованій інформації, яка може транслюватися усіма існуючими каналами та платформами. Саме професійні журналісти здатні реалізувати наведені функції.

1. *Кастельс М.* Становление общества сетевых структур [Электронный ресурс] / М. Кастельс // Новая постиндустриальная волна на западе / [под ред. В. Иноземцева]. – Режим доступа: <http://iir-mp.narod.ru/books/inozemcev/index.html>. – Дата доступа: 02.04.2015.

2. *Житарюк М.* Національно-світоглядна журналістика як перспективний напрям в умовах глобалізації / М. Житарюк // Науковий вісник Ужгородського університету. – Серія: Філологія. – Ужгород, 2007. – Вип. 17. – С. 23–27.

3. *Кирия И.* Мультимедиа и новые принципы новостей / И. Кирия // Журналистика и конвергенция: почему и как традиционные СМИ превращаются в мультимедийные; под ред. А. Качаевой. – М., 2010. – С. 30–47.

4. *Копылов О.* Профессионализм журналиста в условиях медиаконвергенции: трансформация, эволюция, апгрейд? / О. Копылов // Вестн. Томск. гос. ун-та. Филология. – 2012. – № 3. – С. 120–130.

5. *Бауман З.* Текущая современность /З. Бауман; пер. с англ. С. А. Комарова; под ред. Ю. В. Асочакова. – СПб. [и др.]: Питер, 2008. – 240 с.

6. *Chalaby J. K.* Journalism studies in an era of transition in public communications / Jean K. Chalaby // Journalism, Theory, practice and criticism. – 2000. – № 1. – P. 33–36.

7. *Bird E.* Facing the distracted audience: journalism and cultural context / E. Bird // Journalism, Theory, practice and criticism. – 2000. – № 1. – P. 29–33.

8. *Шестеркина Л.* Журналистское образование в условиях конвергенции СМИ: монография / Л. Шестеркина и др.; под ред. Л.П. Шестеркиной. – Челябинск: РЕКПОЛ, 2012. – 114 с.

9. *Медиаконвергенция и мультимедийная журналистика* / сост. С. Д. Балмаева. – Екатеринбург : Гуманитарный ун-т, 2010. – 146 с.

10. *The Quality and Independence of British Journalism Tracking the changes over 20 years* [Electronic resource] / Journalism & Public Trust Project – 03.09.2008. – Reference: <http://www.cardiff.ac.uk/jomec/resources/QualityIndependenceofBritishJournalism.pdf>. – Accessed: 01.04.2015.

11. *Почепцов Г.* Трансформації теорії журналістики під тип суспільства [Електронний ресурс] / Г. Почепцов // Виступ на семінарі «Сучасні теорії масової комунікації та журналістики». – 19.01.2011. – Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/1508>. Дата доступу: 14.03.2015.

12. *Черных А.* Мир современных медиа / А. Черных. – М. : Территория будущего, 2007. – 312 с.

13. *Hartley J.* Communicative democracy in the redactional society: the future of journalism studies / J. Hartley // Journalism, Theory, practice and criticism – 2000. – № 1. – P. 36–45.

14. *Крючок М.* Новый ландшафт для міжнародної журналістики [Електронний ресурс] / М. Крючок // Європейська обсерваторія журналістики. – 21.10.2014. – Режим доступу: // <http://ua.ejo-online.eu/>. – Дата доступу: 24.03.2015.

15. *Rosen, Jay.* Network journalism versus citizen journalism versus the myriad of other names for social media in the news world [Electronic resource] / J. Rosen // Digidave. – 03.09.2007. – Reference: <http://blog.digidave.org/2007/09/networked-journalism-versus-citizen-journalism-versus-the-myriad-of-other-names-for-social-media-in-> – Accessed: 31.03.2015.

16. *Rosen, Jay.* The Past and Future of Pro-Am Journalism [Electronic resource] / J. Rosen // The Livestream. – 13.05.2011. – Reference: http://www.livestream.com/pdf2011/video?clipId=pla_9d8b8efe-391d-4533-8bf3-2f2a4596d575. – Accessed: 31.03.2015.

17. *Медіапрогноз-2014* – не дизайном єдиним [Електронний ресурс] / MediaSapiens. – 16.01.2014. – Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/trends/1411978127/mediaprognoz2014_ne_dizaynom_edinim/. Дата доступу: 14.03.2015.

18. *Калинина Н.* Гражданская журналистика в мировой медиасфере / Н. Калинина // Меди@льманах. – 2013. – № 3. – С. 15–20.

UDC 007 : 304 : 070

The model of journalistic activity in modern information space

Parubets Olena, PhD student,

Taras Shevchenko National University of Kyiv, The Institute of Journalism, 36/1, Melnykova St., Kyiv, 04119, Ukraine, e-mail: alena_konovalova_@ukr.net.

In the article the transformation of journalistic activity as one of the major trends in modern media sphere is examined, theoretical grounded principles of the journalistic activity at the present stage are taken into account. The socio-cultural, economic and technological processes, which affect on the functioning of all spheres of media: phenomenon of the information society, information and communication technologies, changes in the modern media industry, new media and communication channels, media convergence processes and convergent journalism, are analyzed. Special attention is focused on the main factors of transformation in modern journalism, technological aspects of communication, audience participation in the processes of information exchanges, varieties of forms and methods of collecting and distributing of the content, new media industry requirements for the professional qualities of media staff.

Key words: *journalistic activity, transformation journalism, online journalism, new communication technologies, multimedia, interactivity, convergence.*

Модель журналистской деятельности в современном информационном пространстве

Парубец Елена

В статье рассматривается трансформация журналистской деятельности как одна из ключевых тенденций в современной медиасфере, предпринята попытка теоретического осмысления принципов деятельности журналистов на современном этапе. Анализируются социокультурные, экономические и технологические процессы, влияющие на функционирование всехсферсистемыСМИ: феноменинформационногообщества,информационно-коммуникационные технологии, изменения в современной медиаиндустрии, новые масс-медиа и коммуникативные каналы, процессы медиаконвергенции. Определены факторы трансформации журналистской деятельности, среди которых внимание сосредоточено на технологическом аспекте как факторе повышения оперативности доставки информации; многоканальности коммуникаций; активизации роли аудитории в информационном обмене; изменению форм, способов сбора и трансляции контента; новых требованиях медиаотрасли к профессиональным качествам специалистов СМИ.

Ключевые слова: *журналистская деятельность, трансформация, интернет-журналистика, новые коммуникационные технологии, мультимедийность, интерактивность, конвергенция.*

1. *Castells M.* The Rise of the Network Society [Electronic resource] / M. Castells // The Post-New Wave in the West / [ed. B. Inozemtseva]. – Reference: <http://iir-mp.narod.ru/books/inozemtcev/index.html>. – Accessed: 02.04.2015.

2. *Zhytarjuk M.* National worldview journalism as a promising direction in the context of globalization / M. Zhytarjuk // Naukovyj Visnyk Uzhgorod. University. – Series: Philology. – Uzhhorod, 2007. – Vol. 17. – P. 23–27.

3. *Kirija I.* Multimedia and new principles news / I. Kirija // Journalism and convergence: why and how traditional media are transformed into multimedia; ed. A. Kachkaeva. – Moscow, 2010. – P. 30–47.
4. *Kopylov A.* Journalistic professionalism in media convergence: the transformation, evolution, upgrade? / A. Kopylov // Vestn. Tom. Univ. Philology. – 2012. – № 3. – P. 120–130.
5. *Bauman Z.* Liquid Modernity / Z. Bauman; trans. from eEnglish. S. Komarov; ed. Y. Aschakova. – Saint Petersburg: Peter, 2008. – 240 p.
6. *Chalaby J. K.* Journalism studies in the era of transition in public communications / Jean K. Chalaby // Journalism, Theory, practice and criticism. – 2000. – N 1. – P. 33–36.
7. *Bird E.* Facing the distracted audience: journalism and cultural context / E. Bird // Journalism, Theory, practice and criticism. – 2000. – N 1. – P. 29–33.
8. *Shesterkina L.* Journalism Education in media convergence: monograph / L. Shesterkina etc.; ed. L. Shesterkina. – Chelyabinsk: Publishing REKPOL, 2012. – 114 p.
9. *Media convergence and multimedia journalism* / comp. S. Balmaeva. – Yekaterinburg Humanities University Press, 2010. – 146 p.
10. *The Quality and Independence of British Journalism Tracking the changes over 20 years* [Electronic resource] / Journalism & Public Trust Project – 03.09.2008. – Reference: <http://www.cardiff.ac.uk/jomec/resources/QualityIndependenceofBritish-Journalism.pdf>. – Accessed: 01.04.2015.
11. *Pocheptsov G.* Transformation theory of journalism in society type [Electronic resource] / G. Pocheptsov // Speech at the seminar “Modern theories of mass communication and journalism”. – 19.01.2011. – Reference: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/1508>. – Accessed: 14.03.2015.
12. *Chernyh A.* The world of modern media / A. Chernyh. – Moscow : Territorija budushhego, 2007. – 312 p.
13. *Hartley J.* Communicative democracy in the redactional society: the future of journalism studies / J. Hartley // Journalism, Theory, practice and criticism. – 2000. – N 1. – P. 36–45.
14. *Krjuchok M.* A new landscape for International Journalism [Electronic resource] / M. Krjuchok // European Journalism Observatory. – 21.10.2014. – Reference: <http://ua.ejo-online.eu/>. – Accessed: 24.03.2015.
15. *Rosen, Jay.* Network journalism versus citizen journalism versus the myriad of other names for social media in the news world [Electronic resource] / J. Rosen // Digidave. – 03.09.2007. – Reference: <http://blog.digidave.org/2007/09/networked-journalism-versus-citizen-journalism-versus-the-myriad-of-other-names-for-social-media-in>. – Accessed: 31.03.2015.
16. *Rosen, Jay.* The Past and Future of Pro-Am Journalism [Electronic resource] / J. Rosen // The Livestream. – 13.05.2011. – Reference: http://www.livestream.com/pdf2011/video?clipId=pla_9d8b8efe-391d-4533-8bf3-2f2a4596d575. – Accessed: 31.03.2015.
17. *Media Forecast 2014 – not only design* [Electronic resource] / MediaSapiens. – 16.01.2014. – Reference: http://osvita.mediasapiens.ua/trends/1411978127/mediaprognoz2014_ne_dizaynom_edinim/. – Accessed: 14.03.2015.
18. *Kalinina N.* Citizen journalism in the world media sphere / N. Kalinina // Medi@lmanac. – 2013. – № 3. – P. 15–20.

Стаття надійшла до редакції 02.11.2015